

"Styrket indsats i undervisningen af traumatiserede flygtninge og indvandrere"

Regeringsmæssige udspil:

- Rapport fra arbejdsgruppen om rehabilitering af traumatiserede flygtninge (April 2001)
- Regeringens handleplan "På vej mod en ny integrationspolitik" (Marts 2002)

"Styrket indsats i undervisningen af traumatiserede flygtninge og indvandrere"

På vej mod en ny integrationspolitik" pkt. 29:

"Forskellige særligt udsatte grupper, herunder voldsramte, hjemløse, misbrugere, misbrugte, psykisk- og fysisk handicappede har brug for bedre behandlings, rådgivnings- og uddannelsesmuligheder. Mange flygtninge har traumer fra tortur- og krigsoplevelser. Regeringen vil sikre, at der tilbydes relevante og tilstrækkelige behandlingstilbud til de traumatiserede flygtninge."

Aktørerne i projekt "Styrket indsats i undervisningen af traumatiserede flygtninge og indvandrere"

5 sprogcentre som udviklede praksis
(herunder 30 lærere, 60 kommuner og 200 kursister)

UC2 som landsdækkende projektkoordinator
(administration af bevilling, faglig sparring og videndeling)

Integrationsministeriet som opdragsgiver
(udvikling af politik, lovgivning og lærerkompetencer)

Overordnet målsætning

"at styrke traumatiseredes deltagelse i danskundervisning og anden uddannelse med henblik på at give øgede forudsætninger for integration på arbejdsmarkedet og i samfundet"

Yderligere målsætninger

- Udvikle organisationsformer, medarbejderkvalifikationer og metoder i danskundervisningen
- Øge samarbejde og sammenhæng mellem danskundervisning, erhvervsforberedelse, behandling og specialtilbud

Projektformen

- Et landsdækkende projekt med selvstændige lokale projekter med eget udviklingsfokus
- Erfaringsudveksling og vidensdeling gennem kvartalsvise netværksmøder, nyhedsbreve og konferencer
- Central finansiering har betydet politisk bevågenhed og en styrket indsats på området efterfølgende (dog ikke på lovgivningen)

Pædagogiske fokuspunkter

- Udvikling af visitationsprocedurer
- Rammer: Udvikling af det fleksible læringsrum (herunder et kropsligt fokus)
- Indhold: Udvikling af psykoedukative forløb - herunder forløb om følelssprog og reminiscens
- Udvikling af hukommelses- og koncentrationsfremmende metoder
- Udvikling af redskaber til synliggørelse af progression (dokumentation og evaluering)
- Udvikling af udslusningsforløb til arbejdsmarkedet

Rehabiliteringens 3 faser ifl. Judith Herman

- Etablering af et sikkert sted
- Tid til at mindes og sørge
- Etablering af forbindelse til hverdagslivet

Pædagogiske indsatser

- Flexibilitet for den enkelte og for gruppen
- Understøttende fysiske rammer
- Mestringsorienterede gruppeaktiviteter
- Særlig opmærksomhed i procedurer for visitation, testning og udslusning
- Kompetente lærere (teamsamarbejde, efteruddannelse og supervision)
- Tværfagligt samarbejde og koordinering

Evalueringen

- Meget langsom progression i forhold til modultestning (mange kursister starter på niveau -3)
- Tilfældigt, hvilket tilbud der gives de traumatiserede får, afhængigt af landsdel og region
- Pædagogisk rehabilitering - man må overveje flere typer tilbud med forskelligt sigte afhængigt af målgruppen

Dokumentation og måling

- Sproglig progression: Kommunikative kompetencer etc.
- Videnskæssig progression: Viden om samfundet, kulturen, lokalmiljøet etc.
- Psykosocial progression: Sociale og interkulturelle kompetencer, stresshåndtering, styrket forældreevne, handlekompetencer etc.

Dokumentation og måling

- Helbredsmæssig progression: Symptom reduktion, personlig pleje, fysisk styrke etc.
- Eksistentiel progression: Større håb for fremtiden, mere mening i livet etc.
- Familiemæssig progression: Børn og ægtefælle klarer sig bedre. Familien trives bedre etc.

Hvad fandt vi ud af?

- At det godt kan lade sig gøre!
- At det tager tid!
- At det koster penge på kort sigt! (Men på lang sigt er det samfundsøkonomisk rentabelt)
- At det kræver villighed og professionalisme!
- At det kan gøres endnu bedre!

Hvad skal der arbejdes videre med?

- Realistiske krav og forventninger
- Tilpasset testningsredskaber og -former (samt udvikling af relevante måleredskaber)
- Modeller for tværfagligt samarbejde og vidensdeling (en helhedsorienteret indsats)
- Inddragelse af familien og lokalmiljøet
- Større politisk forståelse